

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2009

ROMANIAN

HIGHER LEVEL

**Thursday, 18th June
Morning 9.30 a.m. to 12.30 p.m.**

LIMBA ROMÂNĂ

Toate răspunsurile vor fi scrise în limba română

Maximum 100 puncte

ALEGEREA PROFESIEI

1. Clasică întrebare « Ce vrei să te faci când vei fi mare ? » începe de la grădiniță . « Eu vreau să fiu pilot », răspund hotărât băieții, în timp ce fetițele spun « eu vreau să mă fac învățătoare » ; Însă la vârsta adolescenței puțini mai sunt atât de hotărâți. La 17-18 ani, alegerea unui drum în viață este una din marile probleme. Într-o zi fiul dvs spune ”știu ce meserie îmi doresc” și după aceea adaugă « încă un sfert din clasă vrea același lucru ». În curs de un an adolescentul zilelor noastre vrea să fie arhitect, artist plastic, psiholog, pictor, regizor de film, și tot mai des vedetă ori model de top pentru ca în final să ajungă la domeniul profesional al părinților făcând o alegere adesea previzibilă pentru cei din jur .

2. Pentru adolescenții din România alegerea profesiei este cu atât mai dificilă cu cât se află sub influența unui sistem educativ care înfățișează mai degrabă o crustă a realității decât miezurile ei adânci și pune accent mai mult pe teorie decât pe experiență, vocație, talent. Ești privit cu condescendență atunci când susții platformele romantice ale unei anumite meserii « să faci bine oamenilor », să descoperi ceva important, să susții o anumită idee.

3. Mai mult, ești îndemnat să te gândești la consecințele pragmatice ale hotărârilor tale pentru viața adultă, la finanțe, la viitoarea familie . Toate aceste presiuni și câmpuri de forță planează asupra adolescentului, iar sfătuitoarii credibili ajung să nu fie adulții . Ba chiar, unii psihologi consideră că presiunile din partea părinților nu fac decât să dezorienteze tânărul . Un adolescent docil va accepta până la urmă direcția indicată de părinți, pe când tânărul rebel se va îndepărta de familie și va căuta « sfătuitoari » în gașca de prieteni .

4. Presiunea grupului este de cele mai multe ori o forță contrară alegerii parentale și chiar dacă părinții dețin puterea financiară și tradiția vocațională a familiei, grupul de prieteni reprezintă una dintre cele mai puternice formule de convingere care funcționează la vârsta adolescenței . Aceste grupuri sunt pepinierele bunelor intenții exaltate dar și ale extremismelor. Aici se conturează un sistem de valori împărtășite în ceea ce privește o posibilă opțiune de carieră. Aici se vehiculează sloganuri rupte din textele hip-hop, sunt admirate până la extrem profesii « rare », cum ar fi cea de bancher, fotbalist de performanță, manechin de top. Presiunea de grup poate împinge un adolescent spre o carieră care să nu fie neapărat cea care să i se potrivească.

5. Un lucru este clar, omul trebuie să aleagă și forța lui constă în puterea deciziilor luate. Alternativa de a nu alege nu există, J.P.Sartre spunea că « a nu alege e încă a alege ». Oare adolescentul este în măsură să decidă singur asupra alegerii unei profesii? Cred că tinerii au nevoie de modele în viață, și de idealuri, prin model înțelegând elementul concret, ceea ce oferă părinții, educatorii, societatea, realitatea înconjurătoare, în timp ce idealul, cu un caracter poate mai abstract, este aspirația tânărului spre a realiza ceva mai mult față de modelele oferite.

6. Idealul este « o busolă de viață », un important factor motivațional care se formează la adolescență din necesitatea organizării vieții, a orientării spre viitor. Din păcate modelele, « idoli », din rândul vedetelor care se perindă pe ecranele televizoarelor, prin mediatizarea excesivă a unei părți din viața lor, duc la distorsionarea realității, implicit a idealurilor. O anchetă din Marea Britanie a dovedit că unul din șapte adolescenți își dorește să devină vedetă pe locul doi în topul meseriilor fiind orice job din media. Astfel se nasc falsurile idealuri, lumea bogăției materiale, a bogăției ostentative, mașini scumpe, haine de marcă...

7. Mentalitatea românească actuală este aceea că o slujbă bună este una bine plătită. « Când o să fiu mare vreau să am bani » a devenit deja un slogan în rândul adolescenților. Cu cât această dorință este mai mare, cu atât alegerea profesiei tinde să fie mai pragmatică, de obicei îndreptată spre științe economice sau slujbe unde nu este necesară o pregătire academică deosebită, ca de exemplu agenți de vânzări, reprezentanți media, cei care lucrează în resurse umane și relații publice.

8. În unele cazuri această presiune pragmatică poate să asfixieze un talent sau o vocație iar o persoană care face o alegere pentru o viitoare carieră ignorându-și talentul va ajunge să viseze nostalgic la ceea ce ar fi putut deveni. Talentul, acest dar minunat și valoros totuși nu este suficient, chiar marele nostru critic literar George Calinescu, spunea că « talentul nu-i o meserie ».

9. Sub stralucirea oricărei profesii se află un miez de trudă și rutină iar persoana care-l deține trebuie să-și accepte alegerea asumându-și și efortul necesar pentru a o înfăptui. Cum se spune, « Nu te odihni pe lauri »! Talentul nu este suficient dar el te va conduce în direcția bună dacă încrederea îți consolidează talentul, inițiativa îl energizează, concentrarea îl direcționează, pregătirea îl poziționează, curajul îl testează iar responsabilitatea îl întărește. Și mai presus de toate dacă îți place ceea ce faci. « Alege-ți o muncă care îți place și nu va trebui să muncești nici măcar o zi toată viața », spunea înțeleptul Confucius.

ÎNTREBĂRI

PARTEA I

(30/100)

1. Explicați cuvintele următoare prin sinonime sau perifraze :

(5 x 1 punct)

- a) crusta realității (p.2)
- b) consecințe pragmatice (p.3)
- c) mediatizarea excesivă (p.6)
- d) distorsionarea realității (p.6)
- e) bogăția ostentativă (p.6)

2. Explicați pe scurt metafora din paragraful 9: « nu vă odihniți pe lauri ».

(5 puncte)

3. Descrieți cu propriile cuvinte « presiunea grupului » conform informațiilor din text ;
enumerați cel puțin 3 caracteristici.

(5 puncte)

4. Găsiți 5 cuvinte cheie care conțin temele principale tratate în text. (5 puncte)

5. Enumerați condițiile necesare împlinirii talentului din paragraful 9. Alegeți pe cea care vă pare mai importantă și justificați alegerea. (5 puncte)

6. Bazându-vă pe text și pe propria experiență, explicați cu propriile cuvinte de ce majoritatea adolescenților consideră că « o muncă bună este una bine plătită » (paragraful 7) (5 puncte)

PARTEA II (30/100)

Referindu-vă la pasajul din paragraful 8 « talentul nu-i o meserie », comentați afirmația lui George Calinescu în aprox. 100 de cuvinte.

PARTEA III (40/100)

Scrieți un comentariu de aprox. 300 de cuvinte pe una din temele următoare:

1. « A nu alege este încă a alege » (paragraful 5, J.P.Sartre)

SAU

2. Perioadele grele din viața noastră scot la iveală tot ce avem mai bun în noi.